

PÄÄKIRJOITUS

Olli Kleemola

”Sokerileipää” vai saksia?

Hyvä Ennen ja nyt: Historian tietosanomat -lehden lukija,

Saksan kielessä on sanonta ”Zuckerbrot und Peitsche”, sananmukaisesti siis ”sokerileipää ja ruoskaa”. Sanontaa käytti varmistetusti ensimmäisen kerran Saksan sosiaalidemokraattisen puolueen lehdistö arvostellessaan kansleri Otto von Bismarckin sosiaalilainsäädäntöä. Sillä viitataan kahtiajakoiseen, yhtäältä palkintoihin ja toisaalta rangaistuksiin nojaavaan toimintatapaan, jolla yksittäinen toimija pyrkii ohjaamaan toista muuttamaan käytöstään.

Tänä syksynä olemme saaneet kuulla suurista leikkauksista kulttuurin alalle. Hallituksen päätöksellä muun muassa pienilevikkisen kirjallisuuden ostotuki lakkautettiin viime vuoden lopussa, mikä on merkittävä isku esimerkiksi suomalaiselle pienkustantamokentälle, lukuisista tieto- ja tiedekustantajista puhumattakaan. Opetusministeriö on myös lakkauttanut esimerkiksi Helsingin saksalaisen kirjaston tuet kokonaisuudessaan. Yli 140-vuotias instituutio, jonka kokoelmiin kuuluu yli 40000 kirjaa, on uhattuna. Tässä vain muutama esimerkki kulttuurikentän leikkauspolitiikasta.

Leikkaukset ovat aina arvovalintoja. Sopivasti tämän Ennen ja nyt -lehden teemavapaan numeron monessa artikkelissa keskiössä ovatkin juuri arvot: Ahti Valkonen esimerkiksi tarkastelee artikkelissaan jälkimaterialistista arvokumousta nuorliberaalien periaateohjelmissa, Juha Kolumäki puolestaan avaa uudenlaisia näkökulmia nuorsuomalaisen puolueen historiaan ja arvoihin. Numeron muissa artikkeleissa Mia Haittoniemi analysoi muassa synteettisten jalokivien arvoa ja merkitystä kultaseppien omissa julkaisuissa, Jan Westerberg puolestaan tarkastelee 1960-luvun maaltamuuton ja rakennemuutoksen vaikutuksia turkulaisiin liikunta- ja urheiluseuroihin.

Hiukan ennen tämän numeron julkaisua saimme tiedon että myös suomalaista historian tieto- ja tiedekirjallisuuskenttää uhkaa suonenisku: Monia tutkijoita hyödyttäneen Agricolaverkon kirja-arvostelujen ollen rahoituksen ja resurssien puuttuessa lakkauttamassa, kun Agricolaverkko siirtyy SHS:n haltuun. Ennen ja nyt näkee yhdessä muiden suomalaisten historia-alan jornaalien kanssa arvostelujen jatkuvuuden turvaamisen niin keskeisen tärkeänä, että muodostimme konsortion, jonka avulla pyrimme Suomen Tiedekustantajien liitolta saadun projektirahoituksen turvin turvaamaan laaja-alaisen historian kirja-arvostelutoiminnan jatkumisen. Valopilkkujakin siis on horisontissa – näin on myös saksalaisen kirjaston kohdalla, joka tällä hetkellä jatkaa toimintaansa vapaaehtoisvoimin. Kulttuurikentällä kerätty laajapohjainen Sakset seis -adressi luovutettiin päättäjille 5.12. mielenilmauksen yhteydessä. Toivoa on.

Meille kaikille valoisampaa alkutalvea toivottaen

Olli Kleemola

Päätoimittaja, kulttuurin sekakäyttäjä